

OSNOVNI SUD U GRADIŠCI

Broj: 072-0-Su-25-000063

Datum: 24.01.2025. godine

AKCIONI PLAN

za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u Osnovnom sudu u Gradišci

za period od 2025. godine do 2027.godine

Predsjednica Osnovnog suda u Gradišci, Snježana Stepanović, je Odlukom broj 072-0-Su-24-001232 od 14.11.2024.godine formirala radnu grupu za pripremu i izradu trogodišnjeg Akcionog plana u sprovođenju Strategije rodne ravnopravnosti u Osnovnom sudu u Gradišci.

Radnu grupu čine dvoje sudija (jedan muškarac i jedna žena) i 5 radnika (dva muškarca i 3 žene), a radna grupa broji ukupno 7 članova među kojima su zastupljeni radnici sa svih nivoa i vrsta radnih mjesta, a to su:

1. BRANKICA SPASOJEVIĆ, sudija,
2. PREDRAG GRAHOVAC, sudija,
3. RADANA PERIĆ, stručni saradnik,
4. NEMANJA VILENDEČIĆ, sudski izvršilac,
5. DARKO SAVIĆ, IKT referent,
6. MILKA TOPIĆ, referent za koordinaciju rada u pisarnici,
7. NIKOLINA MAKITAN, sudski asistent.

Zadatak Radne grupe su:

- a) izraditi trogodišnji plan aktivnosti za sprovođenje Strategije za unapređenje rodne ravnopravnost za period 2025. do 2027.godine.
- b) ažurno učestvovanje radne grupe u sprovođenju planiranih aktivnosti i pripremi potrebnih podataka i rezultata rada tokom godine za izvještavanje VSTV-a BiH putem Obrazaca za praćenje Implementacije Strategije rodne ravnopravnosti u okviru redovnog godišnjeg izvještaja o radu suda.

Rok za izvršenje zadatka:

Krajnji rok za izradu trogodišnjeg Akcionog plana i dostavljanje VSTV-u BiH je 31.01.2025.godine

Uvod

Rodna ravnopravnost predstavlja jedan od temeljnih principa ljudskih prava i osnovnih sloboda. Pojam rodne ravnopravnosti i polova odnosi se primarno na položaj žena i muškaraca ali i ostalih rodova i u pravilu se posmatra sa aspekta cjelokupnog društva i mogućnosti koje se ženama i muškarcima pružaju za obrazovanje, rad, napredovanje i ličnu afirmaciju. Uživanje ljudskih prava i osnovnih sloboda i zaštita od diskriminacije pretpostavke su za postizanje rodne ravnopravnosti.

Pitanje rodne ravnopravnosti u oblasti pravosuđa je posebno značajno ako se uzme u obzir mogućnost da se ne adresira, isto može posljedično uroditi rizikom odsustva zadovoljenja pravde jer se ne koristi postojeći potencijal kojim pravosudne institucije raspolažu.

Pozitivno zakonodavstvo u Bosni i Hercegovini, primarno Zakon o ravnopravnosti polova u BiH i Zakon o zabrani diskriminacije garantuje jednakost polova za sve građanke i građane u svim sferama društva, uključujući, ali ne ograničavajući se samo na, pravosuđe pol i rod.

Visoki sudski i tužilački savjet BiH je kroz projekat “Unapređenje efikasnosti sudova i odgovornosti sudija i tužilaca u BiH-treća faza” u saradnji sa pravosudnim institucijama započeo realizaciju aktivnosti sa ciljem implementacije Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH. Pored navedenog, VSTS BiH je u februaru 2015. godine usvojio Smjernice za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja

Smjernice za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja predstavljaju skup mjera i aktivnosti preventivnog karaktera koje se preduzimaju u BiH radi sprečavanja seksualnog i rodno zasnovanog nasilja.

Osnovni sud u Gradišci je imenovao savjetnika za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja koji je zadužen da u okviru interne procedure djeluje preventivno i rješava sve oblike neželjenog ponašanja.

Svi navedeni dokumenti sadrže relevantne reference u oblasti rodne ravnopravnosti i segmente kojima se nastoji spriječiti diskriminacija i uznemiravanje na osnovu pola, te promovisati ravnopravnost i jednake mogućnosti za sve zaposlene u pravosuđu bez obzira na pol i rod.

Zašto je donesen Akcioni plan o rodnoj ravnopravnosti u Osnovnom sudu u Gradišci?

Pored uočene potrebe i evropskih tendencija, Visoki sudski i tužilački savjet BiH je izradio Strategiju za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH i kojom je predviđeno da svaka pravosudna institucija u BiH izradi vlastiti akcioni plan, a sa ciljem unapređenja rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine.

Ko vrši monitoring?

Monitoring nad provođenjem Strategije kroz Akcioni plan Osnovnog suda u Gradišci vrši Visoki sudski i tužilački savjet BiH kojem će ovaj sud podnositi izvještaje o njegovom provođenju uz redovne godišnje izvještaje suda.

Metodologija rada

Uzimajući u obzir ranija iskustva integrisanja principa rodne ravnopravnosti u okviru švedskih pravosudnih institucija, Radna grupa je koristila i dobre prakse ciljnih pravosudnih institucija u BiH (Kantonalni sud u Sarajevu, Osnovni sud u Bijeljini, Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo, Tužilaštvo Brčko distrikta) kao i analizu relevantne literature o rodnoj ravnopravnosti u skladu sa vodičem za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH.

Prilikom izrade Akcionog plana Osnovnog suda u Gradišci izvršena je konsultacija i analiza sljedećih dokumenata:

1. Etički kodeks za radnike Osnovnog suda u Gradišci,
2. Pravilnik o postupku zaštite od uznemiravanja na radu Osnovnog suda u Gradišci,
3. Strategija za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH,
4. Strategija za ravnopravnost između žena i muškaraca u Evropi za period 2020. do 2025. godina,
5. Smjernice za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH.

Prilikom izrade Akcionog plana korištena je metoda gender mainstreaming-a koja podrazumijeva ugradnju prioriteta i potreba žena i muškaraca u sve aktivnosti institucije radi postizanja jednakosti i ravnopravnosti polova.

Za potrebe izrade Akcionog plana Osnovnog suda u Gradišci koristiće se Upitnici za zaposlene i za osobe koje dolaze u kontakt sa ciljnim pravosudnim institucijama, a koji su sastavni dio ovog Akcionog plana.

Akcionni plan sastoji se od uvoda, metodologije, te operativnog plana, u kojem su definisane aktivnosti, nosioci odgovornosti, kao i sredstva verifikacije za praćenje napretka i izvještavanje. Operativni plan, koji je sastavni dio Akcionog plana Osnovnog suda u Gradišci, sadrži definisane vremenske okvire za provedbu aktivnosti. Pojedine aktivnosti su planirane da se provode naredne 2 ili 3 godine pa je kod takvih aktivnosti vremenski okvir označen za određeni kvartal dvije ili tri godine. ZA ostale aktivnosti koje su planirane da se realizuju u toku jedne godine određen je kvartal u toj godini za realizaciju iste.

Vremenski okvir provođenja Akcionog plana Osnovnog suda u Gradišci odnosi se na period od 2025.godine do 2027.godine i usklađen je sa realnim mogućnostima realizacije, te će se u skladu sa tim vršiti dostava izvještaja VSTS BiH o implementaciji Strategije na kraju svake kalendarske godine uz dostavljanje redovnog godišnjeg izvještaja o radu suda.

S obzirom na slaba finansijska sredstva Osnovnog suda u Gradišci za 2025.godinu i nemogućnost predviđanja unaprijed finansijskog stanja suda za naredne 2-3 godine, radna grupa je predvidjela realne aktivnosti koje ne iziskuju finansijska sredstva, dok dvije aktivnosti koje se tiču izrade letaka i knjige žalb i/ili pohvala iziskuju minimalna finansijska sredstva, a kojima sud raspolaže.

U skladu sa Strateškim ciljevima VSTV-a BiH, trogodišnji ciljeve u Osnovnom sudu u Gradišci obuhvaćeni Akcionim planom 2025-2027.godine su:

Cilj broj 1.

Unapređenje znanja i nivoa svijesti svih zaposlenih u Osnovnom sudu u Gradišci o pojmu roda, rodnom normama, metodi gender mainstreaming-a, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi.

Cilj broj 2.

Svi zaposleni u Osnovnom sudu u Gradišci treba da osiguraju da su u radnim procesima u sudu obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednak pristup pravdi kao dio ciljeva radnih procesa institucije.

Cilj broj 3.

Svi zaposleni u Osnovnom sudu u Gradišci treba da osiguravaju da se sve osobe koje dođu u kontakt sa sudom tretiraju na jednak način, kao i da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na spol i rod.

Cilj broj 4.

Sve osobe koje dodju u kontakt sa Osnovnim sudom u Gradišci smatraju da je ova institucija utemeljena na principima rodne ravnopravnosti. Žene i muškarci imaju visok nivo povjerenja u pravosuđe.

Operativni prikaz Akcionog plana Osnovnog suda u Gradišci za rodnu ravnopravnost za period od 2025. godine do 2027. Godine

Aktivnost	Vremenski okvir, kvartali Q	Odgovorno lice/ služba	Indikatori	Verifikacija	Finansijska sredstva
Cilj broj 1. Unapređenje znanja i nivoa svijesti svih zaposlenih u Osnovnom sudu u Gradišci o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaming-a, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi.					
1.1.Izraditi letke sa objašnjenjem pojmova u vezi sa seksualnim i rodno zasnovanim uznemiravanjem koji će se podijeliti svim zaposlenim u sudu.	Q I 2025.god	Radna grupa i IKT referent	Svi zaposleni	Primjerak letka pohraniti u Su arhivu i registar rodne ravnopravnosti	Sredstva iz budžeta
1.2.Svim zaposlenima u sudu putem službenog mejla dostaviti Zakon o zabrani diskriminacije BiH i Zakon o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini radi unapređenja znanja.	Q II 2025.god	Sudska uprava	Svi zaposleni	Odštampati mejl i pohraniti u Su arhivu i registar rodne ravnopravnosti	Nisu potrebna
1.3.Sprovesti edukaciju zaposlenih kroz primjere iz prakse u svijetu, putem prezentacija i	Q I 2026.god	Radna grupa	Svi zaposleni	Izveštaji provedenih edukacija	Nisu potrebna

videa na temu rodne ravnopravnosti.					
1.4. Inicirati razgovore na temu rodne ravnopravnosti na stručnim kolegijima sudija.	Q IV 2025.god Q IV 2026.god Q IV 2027.god	Predsjednica suda i sudije	Sve sudije	Zapisnici sa stručnih kolegijuma	Nisu potrebna
Cilj broj 2. Svi zaposleni u Osnovnom sudu u Gradišci treba da osiguraju da su u radnim procesima u sudu obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednak pristup pravdi kao dio ciljeva radnih procesa institucije.					
2.1. Anketiranje svih zaposlenih putem anonimne ankete na temu da li su u radnim procesima obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi	Q II 2026.god	Sudska uprava i radna grupa	Svi zaposleni	Izvještaj o rezultatima ankete	Nisu potrebna
2.2. Propagiranje upotrebljavanja rodno senzitivnog jezika unutar suda i razgovaranje na istu temu.	Q III 2025.god	Predsjednik suda, Sudska uprava i zaposleni u sudu	Svi zaposleni	Izvještaj o znanju i stepenu korištenja rodno senzitivnog jezika	Nisu potrebna
2.3. Odrediti jednu/og radnika/cu kao kontakt osobu za prijavu eventualnog nejednakog tretmana jednog radnika u odnosu na drugog, po istom osnovu, od	Q I 2027.god	Predsjednica suda	Odluka o imenovanju kontakt osobe	Izvještaj o broju eventualnih pr	Nisu potrebna

strane zaposlenih kao i nadređenih.					
Cilj broj 3. Svi zaposleni u Osnovnom sudu u Gradišci treba da osiguravaju da se sve osobe koje dođu u kontakt sa sudom tretiraju na jednak način, kao i da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na spol i rod.					
3.1. Postavljanje na sajtu suda anonimne ankete sa pitanjem: da li ste u Osnovnom sudu u Gradišci imali od strane zaposlenih, a da je bilo usmjereno prema Vama, uznemiravanja u formi verbalnog, neverbalnog i fizičkog oblike seksualnog i rodnog zasnovanog uznemiravanja. sa ponuđenim odg. DA/NE.	Q I 2025.god	Radna grupa I IKT referent	Svi podjetiooci sajta suda	Izvještaj o rezultatima ankete	Nisu potrebna
3.2. Izraditi letke sa objašnjenjem pojmova u vezi sa rodnom ravnopravnosti, polom i rodom, koji će biti dostupni strankama u hodnicima, prijemnoj kancelariji i pisarnici suda.	Q III 2026.god	Radna grupa i IKT referent	Lica koja dolaze u kontakt sa sudom	Primjerak letka pohraniti u Su arhivu i registar rodne ravnopravnosti	Nisu potrebna
3.3. Objavljivanje na sajtu suda godišnjeg izvještaja o praćenju	Q I 2026. god	Predsjednica suda, Sudska	Objava na sajtu	Objava na sajtu, dostava izvještaja VSTV-u BiH i pohrana u Su arhivu	Nisu potrebna

primjene Akcionog plana za implementaciju Strategije rodne ravnopravnosti koji će biti dostupni svim posjetiocima sajta	Q I 2027. god	uprava i IKT referent			
Cilj broj 4. Sve osobe koje dodju u kontakt sa Osnovnim sudom u Gradišci smatraju da je ova institucija utemeljena na principima rodne ravnopravnosti. Žene i muškarci imaju visok nivo povjerenja u pravosuđe.					
4.1. Postavljanje anonimne ankete na web sajtu suda koja će biti aktivna 15 dana, namjenjena svim licima koja pristupe na sajt, sa fokusom na pitanja tretmana stranaka od strane zaposlenih u sudu vezano za rodno opredjeljenje stranaka i povjerenje stranaka u pravosuđe.	Q II 2027. god	Radna grupa i IKT referent	Objava na sajtu	Izvještaj o rezultatima ankete	Nisu potrebna
4.2. Izrada knjige žalbi/pohvala koja će biti postavljena u prizemni hodnik suda na vidnom mjestu i namjenjena svim licima koja posjećuju sud	Q IV 2025.god	Predsjednica suda i Sudska uprava	Lica koja dolaze u kontakt sa sudom	Izvještaj o broju žalbi i broju pohvala	Sredstva iz budžeta

4.3. Iniciranje razmjene iskustava sa radnom grupom Osnovnog suda u Banja Luci na temu rodne ravnopravnosti (rodno opredjeljenje stranaka, žalbe i pohvale stranaka sl.)	Q III 2027.god	Sudska uprava i radna grupa	Mejl upućen Osnovnom sudu u Banja Luci	Odgovor Osnovnog suda u Banja Luci i prezentacija podataka zaposlenima u Osnovnom sudu u Gradišci	Nisu potrebna

Predsjednica suda

Snježana Stepanović

Dostaviti:

- VSTV BiH, putem mejla
- Sajt Osnovnog suda u Gradišci
- Svim zaposlenima, putem mejla
- Registar rodne ravnopravnosti
- A/A